

Національна академія аграрних наук України
Інститут зрошуваного землеробства

Матеріали науково-практичної конференції
«Наукові аспекти формування сучасних агротехнологій –
інновації молодих вчених для забезпечення сталого
розвитку агропромислового комплексу»

20 травня 2022

м. Херсон

Херсон – це Україна. Сильні. Незламні. Вільні.

УДК 631.1

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту зрошуваного землеробства НААН
(протокол № 5 від 20.05.2022 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Вожегова Р. А. – доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, директор Інституту зрошуваного землеробства НААН

Лавриненко Ю. О. – доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, головний науковий співробітник відділу селекції ІЗЗ НААН

Члени редакційної колегії:

Коковіхін С. В. – доктор сільськогосподарських наук, професор, заступник директора з наукової роботи ІЗЗ НААН

Фундират К. С. – кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник відділу рослинництва та неполивного землеробства, голова Ради молодих вчених ІЗЗ НААН

Юзюк С. М. – кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник відділу рослинництва та неполивного землеробства, заступник голови Ради молодих вчених ІЗЗ НААН

Пілярська О. О. – кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник відділу маркетингу, трансферу інновацій та економічних досліджень, секретар Ради молодих вчених ІЗЗ НААН

Бойценюк Х. І. – молодший науковий співробітник відділу маркетингу, трансферу інновацій та економічних досліджень ІЗЗ НААН, голова Громадської організації «Прогресивна наукова молодь»

Шарій В. О. – молодший науковий співробітник відділу маркетингу, трансферу інновацій та економічних досліджень ІЗЗ НААН, заступник голови Громадської організації «Прогресивна наукова молодь»

Наукові аспекти формування сучасних агротехнологій – інновації молодих вчених для забезпечення сталого розвитку агропромислового комплексу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, присвяченої Дню науки (20 травня 2022 року, м. Херсон). Херсон: ІЗЗ НААН, 2022. 165 с.

У збірнику представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, присвяченої Дню науки «Наукові аспекти формування сучасних агротехнологій – інновації молодих вчених для забезпечення сталого розвитку агропромислового комплексу». Висвітлено актуальні проблеми технологій вирощування, селекції, насінництва сільськогосподарських культур та перспективи їх вирішення за використання сучасних досягнень науковців.

Для наукових працівників, викладачів і студентів вищих аграрних закладів освіти I–IV рівнів акредитації, аспірантів, фахівців сільськогосподарських підприємств і фермерських господарств.

Адреса редакційної колегії:
73483, м. Херсон, сел. Наддніпрянське,
Інститут зрошуваного землеробства НААН
Тел. / факс: (0552) 36-11-96
e-mail: izz.ua@ukr.net
www.izpr.org.ua

©Інститут зрошуваного землеробства Національної академії аграрних наук України, 2022

ЗМІСТ

Інноваційні розробки та технології у галузях землеробства, рослинництва та кормовиробництва

КУКУРУДЗА – ПЕРСПЕКТИВНА КУЛЬТУРА ДЛЯ БІОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ Базиленко Є.О., Марченко Т.Ю.	9
ВПЛИВ РЕЖИМІВ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ ТА УДОБРЕННЯ НА РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН ТОМАТА У ПІВДЕННОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ Бондаренко К.О., Косенко Н.П.	11
ЗАСТОСУВАННЯ VIN-SAD-UKR ПРИ СТВОРЕННІ БАЗИ ДАНИХ КАДАСТРУ ВИНОГРАДНИКІВ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ) Бузовська М.Б., Попова Г.К., Булаєва Ю.Ю.	13
РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ БУРКУНУ БІЛОГО Влащук А.М., Дробіт О.С., Белов В.О.	15
ВДОСКОНАЛЕННЯ АГРОТЕХНІКИ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ Вожегова Р.А., Дробіт О.С., Дробітько А.В.	17
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОВИРОБНИЦТВА В СТЕПУ УКРАЇНИ Гайденко О.М.	19
ГЛОБАЛЬНА ЗМІНА КЛІМАТУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ВИРОБНИЦТВО Димов О.М., Голобородько С.П., Шарій В.О.	23
ЛЬОН ОЛІЙНИЙ В УКРАЇНІ – КУЛЬТУРА ВТРАЧЕНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ Жуйков О.Г., Мельник М.А.	25
ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРОСА В ПІСЛЯЖНИВНИХ ПОСІВАХ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ Заєць С.О., Сергєєв Л.А., Онуфран Л.І., Юзюк С.М.	27
ВПЛИВ МІКРОДОБРИВ НА ВИСОТУ РОСЛИН ТА ПЛОЩУ ЛИСТКОВОЇ ПОВЕРХНІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ Каращук Г.В.	28
ЯКІСТЬ ЗЕЛЕНОЇ МАСИ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО ПРИ ВИРОЩУВАННІ У НЕЗРОШУВАНИХ УМОВАХ СТЕПУ УКРАЇНИ Качанова Т.В.	30
PRODUCTIVITY OF KABULI CHICKPEAS DEPENDING ON THE VARIETIES AND METHODS OF SOWING Koloyanidi N.O.	32
КОРМОВИЙ ЦЕНТР: ІДЕЯ ТА ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ Коляденко С.В., Воронецька І.С.	34
ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ ТОМАТА СЕЛЕКЦІЇ ІНСТИТУТУ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН Косенко Н.П., Бондаренко К.О.	36
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ НА ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ Марченко Т.Ю., Ситнік Я.Д.	38
ВИВЧЕННЯ ЩІЛЬНОСТІ УТРИМАННЯ ЛИЧИНОК МУХИ ЧОРНА ЛЬВИНКА ПРИ ВИРОЩУВАННІ Молчанова О.Д., Бурлака Н.І.	40

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ	41
Олепир Р.В., Лень О.І.	
ВПЛИВ ПІСЛЯЖИВНИХ СИДЕРАЛЬНИХ КУЛЬТУР НА ЗМІНУ ВОДНОГО РЕЖИМУ ҐРУНТУ ТА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ СОЇ В СІВОЗМІНІ НА ЗРОШЕННІ	43
Резніченко Н.Д., Казновський О.В.	
РЕЗЕРВИ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКА В УКРАЇНІ	46
Римар Д.Є., Рудік О.Л.	
ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ЗЕРНА ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ЗА УМОВИ ПІДЖИВЛЕННЯ ПОСІВІВ	47
Сокульський М.А.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ	48
Умрихін Н.Л., Алмаєва Т.М.	
ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТУВАННЯ СУБСТРАТІВ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ ГЛИВИ ДЛЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ	50
Чернишов І.В.	
ПОТЕНЦІАЛ ПРОСА В РОЗРІЗІ ПОТОЧНИХ ПРОБЛЕМ АПК УКРАЇНИ	51
Чугак В.В., Рудік О.Л.	
ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ПРИ ВИРОЩУВАННІ РІПАКУ	54
Юрчук Н.П., Юрчук С.С.	

Захист і карантин рослин

ПОШИРЕННЯ КАРАНТИННОГО ШКІДНИКА ЗАХІДНОГО КУКУРУДЗЯНОГО ЖУКА (<i>Diabrotica virgifera virgifera</i> Le Conte) В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ	56
Балан Г.О., Лясота О.	
DYNAMICS OF QUARANTINABLE WEEDS DISTRIBUTION IN ODESA REGION	58
Balan G.O.	
РОЗВИТОК РОСЛИН ТА ВРОЖАЙНІСТЬ ПАГОНІВ СПАРЖІ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	60
Бондаренко К.О., Косенко Н.П.	
ВИСОКИЙ ВИХІД – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ВОЛОКНА З ОДИНИЦІ ПЛОЩІ	62
Вожегова Р.А., Боровик В.О., Коковіхіна О.С.	
ІННОВАЦІЇ З ПИТАНЬ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІТОСАНІТАРНОГО СТАНУ ПОСІВІВ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	64
Гаврилюк Л.Л., Круть М.В.	
ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ НАСІННЯ РІЗНИХ СОРТІВ ТОМАТА ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ РОСЛИН ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	66
Косенко Н.П.	
ХІМІЧНЕ КОНТРОЛЮВАННЯ РОСЛИН БОРЩІВНИКА СОСНОВСЬКОГО	69
Макух Я.П., Ременюк С.О., Мошківська С.В., Різник В.М.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГЦИДІВ І БІОПРЕПАРАТІВ ПРОТИ ПЛОДОВОЇ ГНИЛІ ПЕРСИКА В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	71
Нагорна Л.В.	
ECOLOGICAL ASSESSMENT OF SEED PROTECTANTS	73
Ranchenko T., Chervyakova L.	

ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ ГОРОХУ В ОРГАНІЧНОМУ ЗЕМЛЕРОБСТВІ	74
Фундират К.С., Заєць С.О., Коваленко А.М.	
ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАХИСТУ	75
Чернелівська О.О., Задорожний В.С., Сокульський М.А.	
ВИДОВИЙ СКЛАД ОСНОВНИХ ШКІДНИКІВ У НАСАДЖЕННЯХ ПЕРСИКА ПІВДНЯ УКРАЇНИ	77
Юдицька І.В., Розова Л.В.	

Селекція та насінництво

ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ КОМПЛЕКСНОЇ ДІЇ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ СОЇ	79
Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Діянова А.О.	
КРАЩІ СОРТИ ЯБЛУНІ МЛІЇВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ	81
Волошина В.В., Гоменюк В.І.	
РЕЗУЛЬТАТИ СЕЛЕКЦІЇ ВИКИ ЯРОЇ НА ЗБІЛЬШЕННЯ КОНКУРЕНТНОЇ ЗДАТНОСТІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ НА НАСІННЯ У ВИКО-ГІРЧИЧНОМУ АГРОЦЕНОЗІ	83
Гагін А.О.	
УСПАДКУВАННЯ ВИСОТИ РОСЛИН ГІБРИДАМИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ РІЗНОГО ЕКОЛОГО-ГЕНЕТИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	85
Жупина А.Ю., Марченко Т.Ю.	
СПЕКТР ЗАБАРВЛЕННЯ ПЕЛЮСТОК КВІТОК У СЕЛЕКЦІЇ ГІРЧИЦІ СИЗОЇ (<i>BRASSICA JUNCEA</i> (L.))	87
Журавель В.М., Буділка Г.І., Вендель Г.В.	
MANIFESTATION AND VARIABILITY OF BIOMETRIC SIGNS IN LINE-PARENTAL COMPONENTS AND MAIZE HYBRIDS USING DIFFERENT GENETIC PLASMA UNDER IRRIGATION	89
Zabara P.P., Marchenko T.Y.	
КЛОНОВА СЕЛЕКЦІЯ – МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОРТІВ ВІНОГРАДУ	91
Ковальова І.А., Герус Л.В., Салій О.В., Скрипник В.В., Гребенюк І.С.	
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ БЕЗВИСАДКОВОГО ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ БУРЯКУ СТОЛОВОГО ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	93
Косенко Н.П.	
ЗРАЗКИ ГЕНОФОНДУ ЯБЛУНІ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЙНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ СОРТИМЕНТУ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	95
Красуля Т.І.	
ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОКІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ВАРІЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ У ТРИЛІНІЙНИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКА	97
Кутіщева Н.М., Шудря Л.І., Одинець С.І.	
BREEDING ASPECTS OF THE USE OF MAIZE AND HEMP AS BIOENERGY CROPS	99
Lavrynenko Yu.O., Marchenko T.Yu., Mishchenko S.V.	
СОРТИ ТА ФОРМИ КИЗИЛУ (<i>CORNUS MAS.</i> L.) СЕЛЕКЦІЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ ПОМОЛОГІЇ ІМ. Л.П. СИМИРЕНКА ІС НААН	101
Литвин І.І.	
ЗАЛЕЖНІСТЬ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ НАСІННЯ САЛАТУ ПОСІВНОГО РІЗНОВИДУ РОМЕН ВІД СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	103
Несин В.М., Касян О.І., Позняк О.В.	

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СЕЛЕКЦІЇ КУКУРУДЗИ В ІНСТИТУТІ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН Пілярська О.О., Марченко Т.Ю.	105
ОСОБЛИВОСТІ УСПАДКУВАННЯ ЖИРНО-КИСЛОТНОГО СКЛАДУ ОЛІЇ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО Склярєнко Г.В.	107
ВИЗНАЧЕННЯ ПОСУХОСТІЙКОСТІ ПОПУЛЯЦІЙ ЛЮЦЕРНИ ЗА МАТЕМАТИЧНИМИ ІНДЕКСАМИ Тищенко А.В., Тищенко О.Д., Пілярська О.О., Коновалова В.М.	109
ОДНА З НАЙРЕЗУЛЬТАТИВНІШИХ ГІБРИДНИХ КОМБІНАЦІЙ В ІСТОРІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЧЕРЕШНІ Толстолік Л.М.	110
SEED PRODUCTIVITY OF WINTER TRITICALE VARIETIES DEPENDING ON FERTILIZATION ON THE IRRIGATED LANDS OF THE SOUTHERN STEPPE OF UKRAINE Fundyrat K.S., Zaiets S.O.	112
ЕКОЛОГІЧНЕ СОРТОВИПРОБУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВНИХ СОРТІВ РИСУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ Шпак Д.В., Шпак Т.М., Мельніченко Г.В., Довбуш О.С., Уханова М.А.	114
ОЦІНКА ПЛАСТИЧНОСТІ ТА СТАБІЛЬНОСТІ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ СОЇ Штуць Т.М., Темченко І.В.	116

Картоплярство та овочівництво

ЛЕЛЕКА – НОВИЙ СОРТ САЛАТУ ПОСІВНОГО СТЕБЛОВОГО (<i>Lactuca sativa</i> L. var. <i>angustana</i>) Позняк О.В., Касян О.І., Чабан Л.В., Кондратенко С.І.	118
НОВИНКИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ – ГІБРИДИ ОГІРКА НІЖИНСЬКОГО СОРТОТИПУ Птуха Н.І., Позняк О.В., Несин В.М., Дяченко Н.М.	119
СОРТ ЦИБУЛІ ПОРЕЮ ДАНКО Фесенко Л.П., Позняк О.В.	121
СОРТ КРОПУ ПАХУЧОГО З ПОДОВЖЕНИМ ПЕРІОДОМ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРИДАТНОСТІ Чабан Л.В., Позняк О.В., Касян О.І., Кондратенко С.І.	122
УРОЖАЙНІСТЬ КУЛЬТУРИ БАТАТУ (<i>IPOMOEA BATATAS</i> L.) ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ Юрченко С.О., Баган А.В.	124

Садівництво та плідівництво

МЛІЇВСЬКІ СОРТИ ЧЕРЕШНІ (<i>CERASUS AVIUM</i> L.) ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ТА ВИРОБНИЦТВА Буркут М.В.	126
ЕЛЕМЕНТИ БІОЛОГІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР НА ПІВДНІ УКРАЇНИ Малюк Т.В., Козлова Л.В.	128
ОЦІНКА УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ЗА ДАНИМИ МЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ПЛОДОВИХ РОСЛИН Одинцова В.А.	130

Квітникарство і лісництво

ВОДНИЙ РЕЖИМ ГІСОПУ ЛІКАРСЬКОГО ПРИ ВИРОЩУВАННІ НА КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ Добровольський П.А.	132
CULTIVATION OF LAVANDULA ANGUSTIFOLIA UNDER DRIP IRRIGATION CONDITIONS IN SOUTHERN STEPPE OF UKRAINE Kovalenko O.A., Andriichenko L.V.	134
ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ТА ДЕКОРАТИВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗРАЗКІВ БУЗКУ (<i>SYRINGA</i> L.) ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ Тихий Т.І., Литвин О.М.	136

Ґрунтознавство та агрохімія

ЗАХОДИ ЗБЕРЕЖЕННЯ І ПІДВИЩЕННЯ РОДЮЧОСТІ ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЕЛЬ ПІВДНЯ УКРАЇНИ Біднина І.О., Вожегова Р.А., Коковіхін С.В., Шкода О.А.	138
---	-----

Сучасні підходи до ведення галузей тваринництва

ЦІЛЮЩІ ВЛАСТИВОСТІ КОРМОВИХ ДОБАВОК НА ОСНОВІ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН Новаковська В.Ю., Столяр Ж.В.	140
ПОКАЗНИКИ М'ЯСНОСТІ ТУШ СВИНЕЙ Пелих В.Г.	142

Технології переробки сільськогосподарської продукції

ПРИГОТУВАННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЕКСТРУЗІЇ Ушакова С.В.	144
ПРОВ'ЯЛЮВАННЯ ВПЛИВАЄ НА СКЛАД ЗЕЛЕНОЇ МАСИ КОРМОВИХ КУЛЬТУР Чорнолата Л.П., Лихач С.М.	146

Економічна ефективність ведення сільськогосподарського виробництва

ПЕРЕДУМОВИ ТА ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ САДІВНИЦТВА Костюк Л.А.	147
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІД ЗАПОБІГАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ШКОДИ В РЕЗУЛЬТАТІ ВИКОРИСТАННЯ УСТАНОВКИ ДООЧИЩЕННЯ СТІЧНИХ ВОД НА АГРОПРОМИСЛОВИХ КОМПЛЕКСАХ Мосійчук Я.Б.	149
КОНОПЛЯНА ТРЕСТА - ПОТЕНЦІАЛ ТА ПЕРСПЕКТИВА ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА Рачицька Є.В.	151
ПОТЕНЦІАЛ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В ФОРМУВАННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Рудік Н.М.	153

Херсон – це Україна. Сильні. Незламні. Вільні.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА У ЦЕНТРАЛЬНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ Томашина Г.	155
--	-----

Агроінженерія, механізація і роботизація технологічних процесів у сільському господарстві

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПНЕВМАТИЧНИХ СІВАЛОК ТОЧНОГО ВИСІВУ Алієв Е.Б., Безверхній П.Є.	158
МЕТОДИКА ЧИСЕЛЬНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ЕКСПАНДОВАНОГО ПРИГОТУВАННЯ КОРМІВ Алієв Е.Б., Лінко М.О.	160

Програмування врожайності сільськогосподарських культур та моделювання агротехнологій

ПРОГНОЗУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЗРОШУВАНОЇ КУКУРУДЗИ ЦУКРОВОЇ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ ЗА ДАНИМИ СУПУТНИКОВОГО МОНІТОРИНГУ ПОСІВІВ Вожегова Р.А., Лиховид П.В.	162
--	-----

Херсон – це Україна. Сильні. Незламні. Вільні.

бур'янів на 88,4-92,2 %, порівняно з контрольним варіантом без захисту і була в межах 130-177 г/м².

Урожайності сої перевищувало показник контрольного варіанту без захисту на 45-50 % за умови використання гербіцидів становила 2,36-2,49 т/га. Найкращу урожайність сої отримали за внесення гербіциду Галаксі ультра рівні (2,49 т/га), де рівень збереженого урожаю відносно забур'яненого контролю склав 50 %.

Отже, встановлено більшість сходів бур'янів у посівах сої з'являлися у перші 30 днів після сівби культури за умов оптимального температурного режиму повітря та підвищеної вологості ґрунту. Застосування в даний період захисту посівів від бур'янів створює сприятливі умови для ефективного їх контролю забезпечуючи зниження загальної забур'яненості на 91,5-93,0 %, та можливість отримати врожайність на рівні 2,36-2,49 т/га.

УДК 632.7:634.25 (477.7)

ВИДОВИЙ СКЛАД ОСНОВНИХ ШКІДНИКІВ У НАСАДЖЕННЯХ ПЕРСИКА ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Юдицька І.В.¹, молодший науковий співробітник відділу наукових досліджень
Розова Л.В.², кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник кафедри плодоовочівництва, виноградарства та біохімії

¹Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН

²Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

У структурі плодкових насаджень Півдня України домінуюче положення займають кісточкові культури. Серед них однією із скороплідних є персик, плоди якого відзначаються високими смаковими якостями.

Видовий і кількісний склад шкідників у плодкових насадженнях, в тому числі і персика, не є стабільним і залежить від віку садів, сортового складу. Формування ентомокомплексу багаторічних насаджень починається з моменту закладки саду та продовжується протягом всього періоду їх вирощування під впливом біотичних та абіотичних факторів, внесенням з посадковим матеріалом, дією пестицидів, шляхом міграції з прилеглих територій та ін.

Зміни основних метеопараметрів клімату в умовах сьогодення призводять до змін у структурі комплексу шкідливих організмів. У зв'язку з цим постійне ведення моніторингових досліджень у насадженнях плодкових культур з метою отримання інформації щодо видового складу шкідників, їх розподілі, рівні шкідливості з виділенням домінуючих фітофагів є основою для прийняття рішень про доцільність застосування захисних засобів. Знищення всіх без винятку шкідників завжди виходить незрівнянно дорожче, ніж тільки стримування їх чисельності нижче рівня економічного порогу шкідливості.

Зважаючи на вищевказане, метою досліджень було визначення видового складу шкідників у персикувому агроценозі для оптимізації заходів захисту даної культури від пошкодження шкідниками.

Польові дослідження проводилися протягом 2018–2020 рр. в умовах Науково-виробничої ділянки «Наукова» Мелітопольської дослідної станції садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН. Насадження персика 2004–2007 років садіння представлені сортами раннього строку досягання: Іюньський ранній, Мелітопольський ясний, Чарівник, середньо- та пізньостиглими Златодар, Віренея, Редхавен, Спокуса та Золотистий, Мрія, Ювілейний Сидоренка відповідно. Схема садіння дерев – 5 x 4 м, підщепа – підщепний 1. Ґрунт дослідної ділянки – чорнозем південний важкосуглинковий, система утримання ґрунту в саду – чорний пар.

Згідно моніторингових досліджень визначено, що шкідливий ентомоакарокомплекс персика в умовах Південного Степу України складався з представників класу Комах (Insecta) – 15 видів шкідників, частка яких становила 88,2 %. Решта, а саме 2 види – 11,8 % належали до класу Павукоподібних (Arachnida).

Найбільшим видовим різноманіттям відзначався ряд Лускокрилих (Lepidoptera), який складав 46,7 %, від загального складу виявлених шкідників. Менш чисельними були види, які належали до рядів Рівнокрилих (Homoptera) – 26,7 % та Твердокрилих (Coleoptera) – 20,0 %. У незначних кількостях зафіксовано представників ряду Трипсів (Thysanoptera), що становило 6,6 % від загального складу шкідників.

Виявлені види шкідливих комах згідно систематики відносяться до 4 рядів та 10 родин. До комплексу шкідників з ряду Coleoptera відносилися 3 види з трьох родин Scarabaeidae, Curculionidae, Vuprestidae. Найбільшою шкідливістю відзначався багатоїдний фітофаг оленка волохата, імаго якої інтенсивно живляться квітками в період цвітіння плодівих дерев і призводять до значних втрат урожаю.

Серед шкідників з ряду Homoptera постійним видом в агроценозі персика була каліфорнійська щитівка, рівень заселення якої знаходився на середньому рівні.

У 2019–2020 рр. у насадженнях персика зафіксовано розвиток фітофагів з підряду Aphidinea, зокрема зелену персикову та сливову обпилену попелицю.

У літній період у персикувих садах відмічено розвиток комплексу сисних шкідників з ряду Acarina, зокрема глодового та звичайного павутинного кліща, та 2 родин з класу комах, а саме цикадки розанової та трипса розанового. Заселення дерев даними видами було на слабкому та середньому рівні. Сукупна шкідливість вищевказаних сисних фітофагів відображалась у послабленні продуктивності дерев персика через пошкодження вегетативних органів.

Серед шкідливих видів з ряду Lepidoptera близько 71,4 % належить до родини Tortricidae. Чисельними видами на рівні або вище ЕПШ, що зустрічалися більше ніж у 50 % обліків, виявилися плодопошкоджуючі, зокрема східна плодожерка та фруктова смугаста міль, шкідливість яких визначала якісний та кількісний склад урожаю плодів персика.

Виділено 5 трофічних груп шкідників персикового агроценозу. Виявлено, що у насадженнях персика більшість видів відноситься до групи сисних шкідників – 41,2 %.

Карпофаги в персиковому агроценозі становили 23,5 %. Частка фітофагів, що пошкоджують бруньки, квіти, зав'язь та послаблюють плодоношення дерев складає 11,8 %. Близько 17,6 % відноситься до листогризухих видів, період шкідливості яких припадає на фазу цвітіння – росту плодів. У структурі шкідливого комплексу персика найменша частка видів належала до групи ксилофагів та становила у межах 5,9 %.

Отже, дослідження показали, що в умовах Південного Степу України у насадженнях персика відмічено 15 шкідників, що належали до 5 трофічних груп, серед яких переважали сисні та плодопошкоджуючі види.

УДК 633.34:631.5:631.8

ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ КОМПЛЕКСНОЇ ДІЇ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ СОЇ

Білявська Л.Г.¹, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри селекції, насінництва і генетики

Білявський Ю.В.², кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник, науковий співробітник лабораторії селекції, насінництва і сортової агротехніки сої

Діянова А.О.³, науковий співробітник лабораторії селекції, насінництва і сортової агротехніки сої

^{1,2,3}Полтавський державний аграрний університет МОН України

На сучасному етапі виробництва сої економічно виправданим є застосування біоадаптивних технологій. Підвищення продуктивності культури та якості продукції можливо за рахунок застосування комплексу біологічних препаратів [1]. Сорти сої мають специфіку живлення. Це залежить від групи стиглості, коренеутворювальної здатності, морфологічної структури, особливостей ростових процесів, строків проходження фаз росту і розвитку, інтенсивності процесів фотосинтезу і біологічної фіксації азоту, родючості ґрунту, освітленості, вологозабезпечення тощо. Під впливом мікробіологічних препаратів – у насінні сої збільшується вміст протеїну та зменшується вміст жиру й клітковини, що безпосередньо впливає на кондиційність насіння й є надзвичайно актуальним [2-4].

Метою наших досліджень було вивчення впливу дії біопрепаратів (ризобіофіт, фосфоентерин, біополіцид, флавобактерин) на посівні якості насіння досліджуваних сортів ('Аметист', 'Агат', 'Алмаз') : маса 1000 насінин, лабораторна схожість насіння, вихід кондиційного насіння. Спостереження та обліки проводили згідно загальноприйнятих методик, відповідно до Державних